

WALDEMAR (VALDI) PIEKARSKI

Stanisław Benedykt Dłużewski i jego zacni antenaci (szkic genealogiczny)

W setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości podejmowane są różnego rodzaju akcje przypominające wydarzenia i postaci związane z tą chwilą. Wiele osób bezpośrednio uczestniczyło w walce na froncie, wiele także wspierało tę walkę, budując gospodarcze, społeczne, czy oświatowe podstawy państwa. Należy docenić, zarówno przelaną krew żołnierzy, jak również codzienną pracę dla społeczeństwa. Po 123 latach w 1918 roku Polska odzyskała wreszcie suwerenność. Świadcami i bezpośrednimi sprawcami tego historycznego sukcesu byli obywatele ówczesnie żyjący. Wielkie zasługi dla kraju mają jednak także ci wszyscy, którzy przez długi czas zaborów walczyli z bronią w ręku, ale również dbali o język polski, polską kulturę, tradycję. Byli więc wśród nich wojskowi, uczestnicy powstań narodowych, spiskowcy, ale także urzędnicy, właściciele ziemscy, twórcy kultury, społecznicy, patrioci. Ich codzienne starania pozwoliły zachować polskość w dworach ziemiańskich, miastach, jak i w chłopskich chatach. Mówi się najczęściej o zaangażowaniu w tę walkę i w pracę niepodległościową mężczyzn. Obok nich żyły przecież także kobiety. One to często musiały brać na siebie cały trud opieki nad dziećmi, trud ich wychowania, czy zarządzania domem lub majątkiem w momencie, kiedy z różnych przyczyn brakowało męża i ojca. O takich właśnie postaciach, świadkach walki o przywrócenie Polski na mapę Europy, traktuje poniższy tekst.

Treść publikacji odnosi się do rodzinnych związków Stanisława Benedykta Dłużewskiego - osoby, która osobiście współtworzyła odrodzoną Polskę. Ukazuje jednak także wpływ przodków, tradycji domowej (rodzinnej) na kształtowanie się jego świadomości patriotycznej, obywatelskiej i społecznej.

Wśród źródeł, jakie zostały wykorzystane w opracowaniu, dominują akta metrykalne (urodzenia, małżeństwa i zgonu) poszczególnych osób. Umożliwiają one uporządkowanie relacji rodzinnych, pozwalają także zweryfikować niektóre informacje.

Niezastąpione okazały się zasoby dostępne w internecie. Wykorzystano strony internetowe www.geneteka.genealodzy.pl, www.szukajwarchiwach.pl, dla poszukiwań konkretnych aktów w wielu parafiach katolickich (Siennica, Kołbiel, Oleksin, Jakubów, Kałuszyn, Niwiski), czy warszawskich parafiach katolickich i ewangelickich. Pomocne były również materiały dostępne w Archiwum Państwowym w Siedlcach oraz w Archiwum Państwowym w Warszawie - Oddział w Otwocku, inne strony internetowe, www.ebuw.uw.edu.pl, www.sejm-wielki.pl, czy strony podejmujące tematykę genealogii i historii. Cennym miejscem, z którego czerpano wiadomości były poza tym teksty nekrologów, zamieszczane w prasie warszawskiej („Kurier Warszawski”, „Gazeta Warszawska”). W kilku przypadkach ważne stały się dane publikowane w „Polskim Słowniku Biograficznym” oraz „Herbarzu polskim” Adama Bonieckiego, artykuły prasowe oraz wzmianki w innych miejscach.

Należy podkreślić, że prezentowane w niniejszym szkicu informacje odzwierciedlają aktualny (ale nie ostateczny) stan wiedzy. Kolejne, nowe źródła, czy dokumenty mogą tę sytuację zmieniać.

STANISŁAW BENEDYKT DŁUŻEWSKI, herbu Pobóg

Główny bohater niniejszej publikacji urodził się 21 marca 1865 roku w Dłużewie, jako pierworodny syn Ludwika Romana Kazimierza i Ludwiki Bronisławy z Carossich.

Akt urodzenia został sporządzony 25 sierpnia 1865 roku w Kolbieli. W tym samym dniu odbył się jego chrzest, a rodzicami chrzestnymi byli Bogusław Carossi i Izabella Bogusławska.¹

Stanisław miał trzech braci: Józefa Władysława (ur. 4 października 1868 roku w Dłużewie), Kazimierza Jana (ur. 23 października 1869 roku w Dłużewie, zm. 2 lutego 1894 roku w Dłużewie), Ludwika Władysława (ur. 23 września 1871 roku w Dłużewie, zm. 6 kwietnia 1897 roku w Dłużewie) i siostrę Zofię Julię Mariannę (ur. 24 stycznia 1867 roku).

We wczesnym dzieciństwie (w 1872 roku) stracił ojca. Dziećmi i majątkiem zajmowała się matka z pomocą swego ojca (zm. w 1877 roku) i braci. Stanisław uczył się w Siennicy, później zaś w Szkole Realnej w Warszawie. Wszyscy czterej bracia ukończyli szkoły średnie. Oprócz Stanisława, odwołanego przez matkę z Politechniki w Rydze, gdzie przez dwa lata studiował chemię, ukończyli też szkoły wyższe. W czasie studiów Stanisław brał czynny udział w pracach patriotycznej korporacji „Welecja”.

Po powrocie do Dłużewa zajął się rodzinnym gospodarstwem i specjalizował się w hodowli bydła mlecznego. Wraz z Edmundem i Władysławem Wernerami założył w 1896 roku w Warszawie „Mleczarnię Nadświrdrzańską” z kilkoma filiami - pierwowzór barów mlecznych.

Działal też społecznie na wielu niwach. W 1906 roku założył w Siennicy Kółko Rolnicze, a później Towarzystwo Okręgowe w Nowomińsku. Współorganizował także Towarzystwo Melioracyjne i dokonał melioracji swoich dóbr². Inicjował powstanie straży pożarnej w Siennicy, dla której ufundował sztandar; a później był jej wieloletnim prezesem. Wspierał funkcjonowanie szkoły w Siennicy poprzez powołanie Komitetu Obywatelskiego, a w latach 1923-26 brał udział w budowie nowego gmachu szkoły. W czasie wojny 1920 roku był przewodniczącym powiatowym Obywatelskiego Komitetu Obrony Państwa w Mińsku Mazowieckim, a w jego majątku utworzono szpital polowy.

W latach 1894 i 1897 w dłużewskim dworze na gruzlicę zmarli jego dwaj bracia: Ludwik i Kazimierz (pochowani na cmentarzu przyklasztornym). W 1899 roku zakupił od braci Władysława Józefa i Franciszka Henryka Carossich majątek Lasomin z modrzewiowym dworem, w którym obrał miejsce czasowego zamieszkania.³ 9 stycz-

---

1 Akt urodzenia, 1865/155/U/Kolbiel

2 Sitkiewicz, D., Stanisław Dłużewski, (1865-1936)-właściciel Dłużewa, „Rocznik Mińskomazowiecki, t.21, 2013, s. 195-198, gdzie podano błędną datę zgonu Stanisława Dłużewskiego

3 Księga hipoteczna Dóbr Lasomin w Archiwum Państwowym w Siedlcach.

nia 1900 roku w warszawskiej katedrze św. Jana wziął ślub z Anną Wilhelminą Werner - córką Edmunda, dziedzica Seroczyna. W latach 1901 i 1904 w Warszawie rodzą się jego dwie córki: Zofia (później żona Celestyna Kańskiego, zm. w 1979r.) i Wanda Maria (później żona Henryka Rzewuskiego, zm. 26 listopada 2011r.).

W latach 1901-1903 zbudował nową i nowoczesną siedzibę w Dłużewie, zmieniając również otoczenie parkowe dworu przez przekierowanie biegu rzeki Świder.

11 marca 1929 roku umiera jego matka Ludwika Bronisława z Carossich Dłużewska.

W 1934 roku w jego majątkach w Dłużewie i w Lasominie powstaje film „Śluby ułańskie” z ówczesnymi gwiazdami polskiego kina – Franciszkiem Brodniewiczem, Marią Modzelewską i Tolą Mankiewiczówną, przy udziale mińskich ułanów 7 PUL.

Stanisław Benedykt Dłużewski zmarł 12 kwietnia 1935 roku w Warszawie, gdzie leczył się w lecznicy S.S. Elżbietanek. Pochowany został na cmentarzu przyklasztornym w Siennicy wśród swoich przodków.⁴

„Przejęci głębokim smutkiem po stracie nieodżałowanego Zwierzchnika i człowieka wielkiego serca (...)

ZAŁOŹYCIELA I DŁUGOLETNIEGO KIEROWNIKA MLECZARNI NAD-ŚWIDRZAŃSKIEJ, który wyteżoną pracą całego Swego życia służył nam za przykład, wyrażamy cześć Jego pamięci.”⁵

Fotografia i nagrobek S. Dłużewskiego na cmentarzu przyklasztornym w Siennicy.

⁴ Księga hipoteczna Dóbr Lasomin, Archiwum Państwowe w Siedlcach

⁵ Nekrolog, „Kurier Warszawski”, nr 103, 14 kwietnia 1934r., s. 21

RODZICE

LUDWIK ROMAN KAZIMIERZ DŁUŻEWSKI, herbu Pobóg

Urodził się 9 sierpnia 1842 roku w Dłużewie. Jego rodzicami byli Erazm Dłużewski i Józefa z Dzwonkowskich. Akt urodzenia i chrztu spisano w Kołbieli 25 sierpnia 1842 roku. Asystującym przy chrzcie był m.in. hrabia Karol Jezierski, właściciel dóbr Mińsk. Rodzeństwo Ludwika to: Jan Nepomucen Stanisław (ur. w Dłużewie 28 kwietnia 1841 roku, powstaniec styczniowy, zm. 22 września 1863 roku w Krakowie na skutek odniesionych ran), Antonilla Antonina Koleta Kornelia (ur. 18 maja 1848 roku w Dłużewie), Józef (ur. 28 listopada 1843 roku w Dłużewie, późniejszy radca Dyrekcji Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego), Władysław oraz Piotr i Paweł (bliźnięta). Wcześniej utracił rodziców – matka zmarła w 1853 roku, ojciec zaś w 1856 roku. Brał czynny udział w Powstaniu Styczniowym, uwłaszczył wraz z bratem Janem Nepomucenem poddańcze wsie: Dłużew, Majdan i Wólkę Dłużewską.⁶ 5 czerwca 1864 r. w katedrze św. Jana w Warszawie wziął ślub z Ludwiką Bronisławą Carossi z Lasomina.⁷ Ich dzieci to: Stanisław Benedykt (ur. 21 marca 1865 roku w Dłużewie, zm. 12 kwietnia 1935 roku w Warszawie), Józef Władysław (ur. 4 października 1868 roku w Dłużewie), Kazimierz Jan (ur. 23 października 1869 roku w Dłużewie, zm. 2 lutego 1894 roku w Dłużewie), Ludwik Władysław (ur. 23 września 1871 roku w Dłużewie, zm. 6 kwietnia 1897 roku w Dłużewie) oraz Zofia Julia Marianna (ur. 24 stycznia 1867 roku). Po powstaniu represjonowany i więziony przez carat nabawił się gruźlicy. Ludwik Dłużewski zmarł 10 sierpnia 1872 roku, pochowany został na cmentarzu przyklasztornym w Siennicy.

LUDWIKA BRONISŁAWA CAROSSII

Urodziła się w majątku Sosnowe 18 sierpnia 1841 roku, jako córka Bogusława Carossi, właściciela majątku Sosnowe i Julii Teresy z Kowalskich. 12 września 1842 roku odbył się jej chrzest w kościele parafialnym w Oleksinie. Jedną z chrzestnych została jej przyrodnia siostra (Ludwika) Natalia Serkowska. Oprócz niej miała jeszcze jedną przyrodnią siostrę Helenę Teklę i brata Ignacego oraz trzech rodzonych braci: Antoniego (ur. 25 czerwca 1837 roku, jako jedno z bliźnięt), Jana Lucjana (ur. 2 stycznia 1844 roku) oraz Bronisława Melchiora Aleksandra (ur. 6 stycznia 1846 roku). Około 1850 roku wraz z rodzicami i rodzeństwem przeniosła się do majątku Lasomin. 18 października 1854 roku umarła tutaj jej matka Julia Teresa. Wraz z braćmi uczestniczyła w Powstaniu Styczniowym, przynosząc korespondencję i rozkazy.

---

6 Biogram J. N. Dłużewskiego w „Polskim Słowniku Biograficznym”, t. 5, s. 198 - 199

7 Akt małżeństwa, 1864/108/M/Warszawa, par. św. Jana

5 czerwca 1864 roku, bierze w katedrze św. Jana w Warszawie ślub z Ludwikiem Dłużewskim, właścicielem sąsiedniego, zaprzyjaźnionego majątku Dłużew.⁸ W 1865 roku przychodzi na świat ich pierwszy syn Stanisław Benedykt, potem kolejne dzieci: Józef Władysław, Kazimierz Jan, Ludwik Władysław oraz Zofia Julia Marianna. Po wczesnej śmierci męża, z pomocą ojca i braci zarządza majątkiem oraz kształci synów. Ludwika Bronisława z Carossich Dłużewska zmarła 11 marca 1929 roku i pochowana została na cmentarzu przyklasztornym obok męża i synów.

Na jej pomniku nagrobnym w Siennicy znajduje się następująca inskrypcja:

*„BEZGRANICZNIE UKOCHAŁA
BOGA, OJCZYZNĘ, DZIECI I ZIEMIĘ”*

Nagrobek Ludwika Bronisławy z Carossich Dłużewskiej
na cmentarzu przyklasztornym w Siennicy.

DZIADKOWIE

ERAZM ADOLF ALEKSANDER DŁUŻEWSKI, herbu Pobóg

Urodził się 27 maja 1814 roku w Woli Siennickiej, jako syn Kazimierza Dłużewskiego i Antonilli z Suchodolskich.

Miał liczne rodzeństwo:

- Aleksandra (Konstancja Karolina), urodzona około 1798 roku (od 1816 roku żona Cy-

---

8 j. w.

priana Michała Euzebiusza Horyn Zdzitowieckiego, pułkownika Wojsk Polskich)⁹

- (Agnieszka Justyna) Izabella, urodzona ok. 1804 roku w Niwiskach, (od 11 stycznia 1827 roku żona Seweryna Aniceta Dunina; później, od 15 marca 1834 roku Wojciecha Bogusławskiego)¹⁰

- Małgorzata Nepomucena Zuzanna (żona Halyburtona)

- (Tekla Aniela) Teressa, urodzona około 1809 roku w Nowodworze (od 27 lutego 1838 roku żona Franciszka Felicjana Oborskiego, h. Kolumna)

- Marceli Telesfor Lucyń, urodzony 4 stycznia 1811 roku w Nowodworze

- (Klara Weronika) Irena (ur. 10 sierpnia 1817 roku w Siennicy, zmarła 3 października 1835 roku w wieku 18 lat)

- Kazimiera (zm. w 1811 roku w wieku 18 lat)

- Ludwik (zm. w 1815 w wieku 3 lat)

29 czerwca 1839 roku w kościele parafialnym w Siennicy zawarł związek małżeński z (Aleksandrą) Józefą (Marianną) Dzwonkowską, córką podprefekta powiatu siennickiego Stanisława Dzwonkowskiego.¹¹

Ich pierworodnym synem był Jan Nepomucen Stanisław (ur. 28 kwietnia 1841 roku w Dłużewie, chrzestnymi byli Stanisław Dzwonkowski i Anna Paulina Dalberg, dziedziczka Łękawicy, zaś wśród asystujących znajdujemy m.in. lekarza Karola Weissa, sędziego pokoju powiatu siennickiego oraz Adama i Władysława Dzwonkowskich), powstaniec styczniowy, zm. 22 września 1863 roku w Krakowie, pochowany na Cmentarzu Rakowickim. Kolejne dzieci to Ludwik Roman Kazimierz (ur. 9 sierpnia 1842 roku, zm. 10 sierpnia 1872 roku), Antonilla Antonina Koleta Kornelia (ur. 18 maja 1848 roku w Dłużewie, jedną z osób asystujących chrztowi była Narcyza Żmichowska, pisarka), Józef (ur. 28 listopada 1843 roku w Dłużewie, późniejszy radca Dyrekcji Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego), Władysław, Piotr i Paweł (bliźnięta).

Był właścicielem majątku Dłużew z przyległościami i współwłaścicielem dóbr Siennica. Był sędzią pokoju okręgu siennickiego oraz radcą Komitetu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Erazm Dłużewski zmarł 15 października 1856 roku w Warszawie przy ulicy Nowy Świat w wieku 43 lat.¹²

Pochowany został na cmentarzu przyklasztornym w Siennicy.

„Odziedziczył ś. p. Dłużewski po przodkach swoich i wiernie dochował do końca, bogobojność, uległość wzorową przepisom Wiary Świętej, gościnność rzadką i silne zajęcie się poddanymi i sługami, którzy go też całą duszą ukochali. Słowny w każdym czynie, mając zdrowy i logiczny sąd o wszystkim, a przytem znajomość prawa, nie odmówił nikomu rady i przysługi, dla tego też często godził spory, przewodniczył przy układach i ułatwiał interessa Sąsiadów. Sześciu

9 Akt małżeństwa, 1816/66/M/ Warszawa, Cyryl IV

10 Akta dwóch małżeństw Izabelli Dłużewskiej w Siennicy – 1827/1/M/Siennica i 1834/9/M/Siennica

11 Akt małżeństwa, 1839/14/M/Siennica

12 Akt zgonu - 1856/2224/Z/Warszawa, par. św. Krzyża

pozostałych synów, poniosło wielką i zawczesną stratę przez skon troskliwego i przywiązanego Ojca, i wielkie też i święte mają obowiązki całym życiem swoim i prawem postępowaniem uczcić pamięć anielskiej Matki i przechować nieskażone imię swego Ojca. Niech myśl ciągła, że Rodzice czuwają nad niemi z nieba, będzie podnietą do pięknych czynów, i niech ich strzeże od zboczenia z tej pięknej i prostej drogi, jaką im nieodżałowanej pamięci, ich rodzice wytknęli.”¹³

Tablica nagrobna na cmentarzu przyklasztornym w Siennicy.

ALEKSANDRA JÓZEFA MARIANNA DZWONKOWSKA

Urodziła się w 28 marca 1811 roku w Siennicy, jako córka Stanisława, wówczas podprefekta powiatu siennickiego. Świadcami spisania aktu narodzin byli Kazimierz Dłużewski, dziedzic dóbr Siennicy, sędzia pokoju powiatu siennickiego oraz Stanisław Truszczyński, pisarz aktowy przy sądzie pokoju.

Jej rodzeństwo to: Anna Marianna Sabina (ur. 10 lutego 1814 roku w Siennicy), Adam Stefan Aleksander (ur. 27 grudnia 1815 roku w Siennicy), Władysław (ur. w Siennicy, w 1818 roku¹⁴), Koleta Pelagia Gabriela (ur. 6 marca 1820 roku, od 1849 roku żona Franciszka Szurra) oraz Stefania (ur. w Nowodworze, zm. panną 19 sierpnia 1865 roku w Siennicy w wieku 52 lat). Od 29 czerwca 1839 roku była żoną Erazma Dłużewskiego, z którym miała sześciu synów i córkę.

Józefa z Dzwonkowskich Dłużewska zmarła 31 października 1853 roku w Dłużewie,¹⁵ a pochowana została na cmentarzu przyklasztornym w Siennicy.

¹³ „Kurier Warszawski”, nr 274, 18 października 1856r., s. 4. We wszystkich cytowanych tekstach nekrologów zachowano oryginalną pisownię.

¹⁴ Datę taką podaje „Polski Słownik Biograficzny”, t. 6, s. 189

¹⁵ Akt zgonu – 1853/112/Z/Kolbiel

„Była to jedna z tych dusz wybranych, świecących w ciszy domowej wozem dobroci, miłości, poświęcenia. Córnka, Matłżonka, Matka, Siostra, Obywatelka i Pani, łącząc słodycz z siłą charakteru, rozsądek z wdziękiem w obejściu, umiała w każdej z tych sfer zarówno odpowiedzieć obowiązkom, zarówno stać się ukochaną. To też jej skon przedwczesny nie tylko w domu i w Rodzinie, ale w sąsiedztwie i w całym Okręgu uczynił niczem nie wynagrodzoną próżnię.”¹⁶

BOGUSŁAW JÓZEF SYKSTUS CAROSSI

Urodził się 27 marca 1797 roku w majątku Sosnowe. Rodzicami jego byli Jan Filip i Ludwika Aleksandra z Gruszczyńskich Carossi.

Jego rodzeństwo to: Jan Filip, Julia Marya Aleksandra Aniela i Ludomiła Elżbieta. Już w 1799 roku stracił ojca. W 1807 roku odbył się powtórny ślub matki ze Stanisławem Buyno, dziedzicem Bojmia.

W 1810 roku ukończył Korpus Kadetów w Kaliszu, kiedy otrzymał tzw. „srebrny wieniec”.¹⁷ W 1826 roku w Kałuszynie¹⁸ był świadkiem na ślubie Julii Teresy Kowalskiej z Ignacym Serkowskim. W tym czasie był współwłaścicielem majątku Sosnowe w parafii Oleksin. W 1829 roku zamieścił w prasie warszawskiej szczególnej treści ogłoszenie:

„Na trakcie Brzesko-Litewskim, Ludzie wracający z Warszawy znaleźli Worek z Pieniędźmi, zaczem podać się do Publicznej wiadomości, aby Właściciel takowych zgłosił się do wsi Sosnowego Gminy Bójno w Obwodzie Stanisławowskim, a za udowodnieniem ilości i gatunku pieniędzy, od podpisanego odbierze swą zgubę. – Bogusław Carosi Dziedzic wsi Sosnowego.”¹⁹

15 lipca 1834 roku wziął w Siennicy ślub z Julią Teresą z Kowalskich, wdową po Ignacym Serkowskim, kapitanie Gwardii Królewskiej Grenadierów.²⁰

Wspólnie mieli siedmioro dzieci: Roman Antoni Józef (ur. 6 lipca 1835 roku, zm. 18 października 1836 roku), Józef Onufry (12 czerwca 1839 roku, zm. 22 sierpnia 1839 roku), bliźnięta Antoni (ur. 25 czerwca 1837 roku, zm. 26 maja 1883 roku w Lasominie) i Julia (ur. 25 czerwca 1837 roku, zm. 2 marca 1843 roku) oraz Ludwika Bronisława (ur. 8 sierpnia 1841 roku, zm. 11 marca 1929 roku), Jan Lucjan (ur. 2 stycznia 1844 roku, zm. w Warszawie 18 maja 1909 roku) i Bronisław Melchior Aleksander (ur. 6 stycznia 1846 roku, porucznik - weteran Powstania Styczniowego, zm. 2 listopada 1931 roku w Warszawie).

Był właścicielem dóbr Sosnowe i Lasomin z przyległościami (wraz z żoną). Został w 1838 roku pełnomocnikiem żony i prawnym zarządcą tego ostatniego majątku. Około

¹⁶ „Kurier Warszawski”, nr 299, 13 listopada 1853r., s. 2

¹⁷ Kamecka M., Zarys biografii Jana Filipa Carossiego (1744-1799) w świetle dokumentów rodzinnych, „Studia podlaskie, t. XXIII, s. Białystok 2015

¹⁸ Akt małżeństwa - 1826/19 /M/Kałuszyn

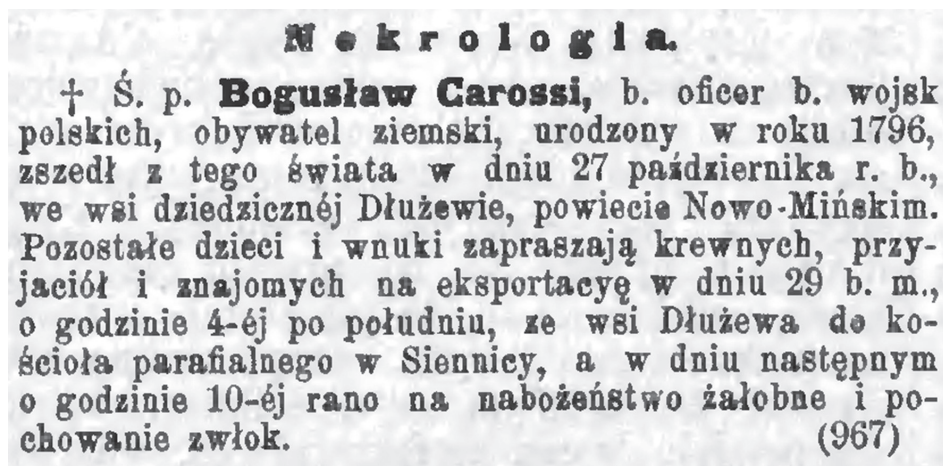
¹⁹ „Kurier Warszawski”, nr 250, 19 września 1829 roku, s. 1-2

²⁰ Akt małżeństwa - 1834/14/M/Siennica

1850 roku wraz z rodziną przeniósł się do Lasomina. W 1853 roku odkupił Lasomin od Franciszka Kleczkowskiego, męża Natalii Ludwika Serkowskiej i został wpisany do księgi hipotecznej jako jego właściciel.

18 października 1854 roku umarła jego żona Julia Teresa.

25 sierpnia 1865 roku został chrzestnym Stanisława Benedykta Dłużewskiego, swojego wnuka. W 1867 r. dokonał podziału dóbr na cztery równe części między swoje dzieci, tj.: Ludwikę Bronisławę (żonę Ludwika Dłużewskiego), Antoniego, Jana i Bronisława. Bogusław Carossi zmarł 27 października 1877 roku w Dłużewie (par. Kołbiel), mieszkając z dwoma synami i córką, Ludwiką Bronisławą, wdową po Ludwiku Dłużewskim.

Nekrolog, „Gazeta Warszawska”, nr 241, 31 października 1877, s. 4

JULIA TERESA KOWALSKA

Urodzona w 1805 roku w Gójszczu w parafii Kałuszyn, gdzie jej ojciec Antoni Wierusz Kowalski dzierżał majątek ziemski. Miała dwie siostry: Antoninę (później Szeliską) i Franciszkę (Bakałowiczową). W 1826 roku w kościele w Kałuszynie wzięła ślub²¹ z Ignacym Serkowskim, wówczas porucznikiem Gwardii Grenadierów (świadkiem na tym ślubie był jej późniejszy drugi mąż Bogusław Carossi). Mieszkali w budynkach Cytadeli Warszawskiej, przy ulicy Fawory pod numerem 1991²². Mieli troje dzieci: Ignacego Juliusza, Ludwikę Natalię (ur. 28 sierpnia 1827 roku) i Helenę Teklę (ur. 23 września 1828 roku, zm. 13 grudnia 1836 roku). W 1828 roku na licytacji w Warszawie, jako żona Ignacego zakupiła od Stanisława Truszczyńskiego majątek Lasomin (parafia Siennica), którego zarządzanie powierzyła następnie swojemu ojcu.²³ Po śmierci męża w Powstaniu Listopadowym wraz z dziećmi przeniosła się na wieś do rodziców. 15 lipca 1834 roku wyszła po wtórnie za mąż, za Bogusława Józefa Sykstu-

²¹ Akt małżeństwa – 1826/19/M/Kałuszyn

²² Księga hipoteczna Dóbr Lasomin, Archiwum Państwowe w Warszawie Oddział w Otwocku

²³ Księga hipoteczna Dóbr Lasomin, Archiwum Państwowe w Warszawie Oddział w Otwocku

sa Carossi. Ślub odbył się w kościele parafialnym w Siennicy.²⁴ Zamieszkała z mężem w jego majątku Sosnowe w parafii Oleksin. Tam na świat przychodzą kolejne dzieci: Roman Antoni Józef (ur. 6 lipca 1835 roku, zm. 18 października 1836 roku), Józef Onufry (ur. 12 czerwca 1839 roku, zm. 22 sierpnia 1839 roku), bliźnięta Antoni (ur. 25 czerwca 1837 roku, zm. 26 maja 1883 roku w Lasominie) i Julia (zm. 2 marca 1843), Ludwika Bronisława (ur. 8 sierpnia 1841 roku, zm. 11 marca 1929 roku), Jan Lucjan (ur. 2 stycznia 1844 roku, zm. w Warszawie 18 maja 1909 roku), Bronisław Melchior Aleksander (ur. 6 stycznia 1846 roku, porucznik - weteran Powstania Styczniowego, zm. 2 listopada 1931 roku w Warszawie). 13 grudnia 1836 roku, w Jędrzejowie, umarła Helena Tekla jej córka z pierwszego małżeństwa. 6 lutego 1847 roku w kościele w Oleksinie jej druga córka Ludwika Natalia wyszła za Franciszka Kleczkowskiego. 13 sierpnia 1837r. w Lasominie i 16 lipca 1838r. w Jędrzejowie umarli jej rodzice – Ewa z Hińczów i Antoni Wierusz Kowalski.

Julia Teresa z Kowalskich, 1. voto Serkowska, 2. voto Carossi zmarła 18 października 1854 r. w Lasominie w wieku 49 lat.

Fragment tekstu nekrologu podpisanego przez Erazma Dłużewskiego:

„Ś. p. Julja jako najlepsza Żona i Matka, uprzedzająca dobrocią swą i przyjazną życzliwością Obywatelka i Sąsiadka, podająca rękę uboższym, rozciągająca opiekę swą nad sierotami i biednymi; znaną była Rodzinie, całej okolicy i licznemu Ssiedztwu!”²⁵

PRADZIADKOWIE

(ROMUALD) KAZIMIERZ DŁUŻEWSKI, herbu Pobóg

Urodził się w 1769 roku w Dłużewie (akt urodzenia w Pawłowie), syn Floryana i Małgorzaty z Malińskich. Miał dwóch braci: Jana Nepomucena, dziedzica Dłużewa i byłego Radcę Województwa Mazowieckiego (zmarł w Dłużewie 20 września 1828 roku w wieku 55 lat, jako kawaler)²⁶ i Wojciecha oraz siostrę Joannę (zm. w 1874 roku w Radoszynie)²⁷, żonę Adama Jaczewskiego, dziedzica Radoszyny w parafii Pniewnik. Wziął ślub z Antonillą Maryanną Ludwiką Suchodolską z Falatycz Ruskich, z którą miał dziewięcioro dzieci:

- Aleksandrę (Konstancję Karolinę), urodzoną około 1798 roku (od 1816 roku żonę Cypriana Michała Euzebiusza Horyn Zdzitowieckiego, pułkownika Wojsk Polskich)²⁸
- (Agnieszkę Justynę) Izabellę, urodzoną ok. 1804 roku w Niwiskach, (od 11 stycznia 1827r.

²⁴ Akt małżeństwa – 1834/14/M/Siennica

²⁵ „Kurier Warszawski”, nr 284, 16(28) października 1854 roku, s.1

²⁶ Akt zgonu – 1828/54/Z/Kolbiel

²⁷ Akt zgonu – 1874/68/Z/Pniewnik

²⁸ Akt ślubu – 1816/66/M/ Warszawa, Cyryl IV

- żonę Seweryna Aniceta Dunina; później, od 15 marca 1834r. Wojciecha Bogusławskiego),²⁹
- Małgorzatę Nepomucenę Zuzannę (żonę Halyburtona)
  - (Teklę Anielę) Teresę, urodzoną około 1809 roku w Nowodworze (od 27 lutego 1838 roku żoną Franciszka Felicjana Oborskiego)
  - Marcelę Telesfora Lucyana, urodzonego 4 stycznia 1811 roku w Nowodworze,
  - Erazma Adolfa (Aleksandra), ur. 27 maja 1814 roku w Woli Siennickiej,
  - (Klarę Weronikę) Irenę (ur. 10 sierpnia 1817 roku w Siennicy, zmarła 3 października 1835r. w wieku 18 lat)
  - Kazimierę (zm. w 1811 roku w wieku 18 lat)
  - Ludwika (zm. w 1815 roku w wieku 3 lat)

W 1816 roku był sędzią liwskim, w 1817r., byłym posłem Sejmu Warszawskiego, sędzią pokoju okręgu siennickiego, Prezesem Rady Powiatowej Powiatu Siennickiego,³⁰ i właścicielem miasta Siennicy, a wcześniej Nowodworu i Łękawicy.³¹

Romuald Kazimierz Dłużewski zmarł w Warszawie 7 stycznia 1838 roku. Spoczął na cmentarzu przyklasztornym w Siennicy.

„Życie obywatelskie i domowe jest najpiękniejszym pomnikiem mającym zdobić mogiłę tego męża. Na nim wyryte towarzyskie domowe cnoty jego nie przestają przypominać żyjącym dobrego męża, ojca, przyjaciela i pana. Ś. p. Dłużewski łącząc szczęśliwie przymioty obywatela, z przymiotami prywatnego człowieka, zyskał w nagrodę pierwszych szacunek, zaufanie w hołdzie za drugie, posiadał miłość i uwielbienie. Te ostatnie uczucia podzielał wszyscy, którzy otwartą i gościnną Jego dom poznać mieli sposobność.”³²

ANTONILLA MARYANNA LUDWIKA SUCHODOLSKA

Córka Michała Jana, właściciela dóbr Falatycze Ruskie i Anny Urbańskiej. Jej rodzeństwo to: Józef, Antoni i Katarzyna (żona Bonawentury Ratyńskiego). Była żoną Kazimierza Dłużewskiego i matką dziewięciorga dzieci. Dziedziczyła wraz z mężem po bracie część majątku w Falatyczach Ruskich. Zmarła 25 listopada 1844 roku w Woli Siennickiej w wieku 73 lat.

„... była bożyszczem Rodziny, chlubą Przyjaciół, ozdobą okolicy, Matką swych kmieci i nieporównaną w dobroci opiekunką całego orszaku służby dwórnej składającej.”³³

29 Akta dwóch małżeństw Izabelli Dłużewskiej w Siennicy – 1827/1/M/Siennica i 1834/9/M/Siennica

30 Akt zgonu -1817/ 11//Z/Niwiski

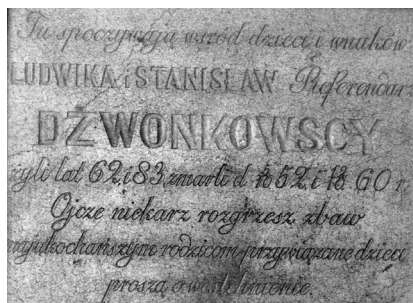
31 Księga hipoteczna dóbr ziemskich Siennicy i Nowodworu, Archiwum Państwowe w Warszawie Oddział w Otwocku)

32 Fragment nekrologu, „Kurier Warszawski”, 23 stycznia 1838r., nr 22, s. 1

33 Fragment nekrologu, „Kurier Warszawski”, 1 grudnia 1844r., nr 322, s. 3

STANISŁAW DZWONKOWSKI, herbu Przeginia³⁴

Urodził się w Laskowcu w 1779 roku, a ochrzczony został 13 maja 1779 roku. Był synem Benedykta Jana, właściciela Laskowca i Przytuł pod Ostrołęką oraz Marianny Skrodzkiej.³⁵ Kształcił się w szkołach pijarskich w Łomży, a następnie w Halle. Przez krótki czas był nawet w zgromadzeniu księży pijarów, skąd jednak wystąpił. W Księstwie Warszawskim (od 1808 roku) zajmował się administracją prac fortyfikacyjnych twierdzy Modlin. Otrzymał za to pochwałę od Napoleona i order św. Stanisława.³⁶ W 1810 roku był Komisarzem Twierdzy Modlin. Następnie piastował funkcję dyrektora departamentu w Ministerstwie Oświaty w stopniu referendarza stanu. Szczytem jego kariery urzędniczej było stanowisko podprefekta powiatu siennickiego. 18 marca 1810 roku w kościele św. Stanisława na warszawskiej Woli wziął ślub z Ludwiką z Czarnków, z którą miał dwóch synów: Adama Stefana Aleksandra (ur. 27 grudnia 1815 roku w Siennicy, księgarza i wydawcę) i Władysława (ur. prawdopodobnie w Siennicy w 1818 roku³⁷, cukrownika, spiskowca i towiańczyka) oraz cztery córki: Aleksandrę Józefę Maryannę (ur. 28 marca 1811r. w Siennicy, od 1839 roku żonę Erazma Dłużewskiego), Annę Maryannę Sabinę (ur. 10 lutego 1814 roku w Siennicy), Koletę Pelagię Gabrielię (ur. 6 marca 1820 roku³⁸, od 1849 roku żonę Franciszka Schurra, Dyrektora Fabryki Cukru³⁹) oraz Stefanię (jedną z entuzjastek, przyjaciółkę Narcyzy Żmichowskiej,⁴⁰ zm. 19 sierpnia 1865 roku w Siennicy, panną w wieku 52 lat). Od 1822 roku był właścicielem dóbr Nowy Dwór, które zakupił od Piotra Kamierowskiego.⁴¹ Majątek ten był w latach 1840-44 jedną z kwater rewolucyjnego Związku Narodu Polskiego, a w 1847 roku został sprzedany Romanowi Antoszewskiemu. Stanisław Dzwonkowski zmarł w Siennicy 12 października 1860 roku i został pochowany na cmentarzu przyklasztornym. W kruście kościoła poreformackiego znajduje się epitafium poświęcone jemu i jego żonie:

³⁴ Polski Słownik Biograficzny, t. 6, s. 186, 188-189

³⁵ Akt małżeństwa, 1810/117/M, parafia św. Stanisława, Warszawa-Wola

³⁶ „Polski Słownik Biograficzny”, t. 6, s. 188-189

³⁷ Zob. przypis 14

³⁸ Akt urodzenia - 1820/18/U/par. św. Stanisława, Warszawa-Wola

³⁹ Akt małżeństwa - 1849/11/M/Siennica

⁴⁰ „Polski Słownik Biograficzny”, t. 6, s. 189

⁴¹ Księga hipoteczna Dóbr Nowodwór, Archiwum Państwowe w Warszawie Oddział w Otwocku

LUDWIKA MARCELA CZARNEK

Najstarsza z córek Mateusza Czarnka, szambelana króla Stanisława Augusta Poniatowskiego i Maryanny Tłubickiej. Urodzona 21 stycznia 1784 roku. 18 marca 1810 roku wyszła za mąż za Stanisława Dzwonkowskiego. Była autorką ciekawego, obszernego pamiętnika (rozpoczynającego się w styczniu 1781 roku?) oraz dziennika z lat 1806-1813, które niestety spłonęły w czasie powstania warszawskiego.⁴² Ludwika z Czarnków Dzwonkowska zmarła 5 lutego 1852 roku w Siennicy⁴³ i została pochowana na tamtejszym cmentarzu przyklasztornym.

*„Ś. p. Ludwika, była jedną z tych kobiet, które zachowały całą prawość i prostotę obyczajów a nawet ubiór cnotliwych Matron, jakie nam przedstawiają dawne nasze Niewiasty; kto jednak znał Ją z bliska, ten mógł ocenić skarby rozumu i serca szlachetnej duszy odbijające się w każdym Jej czynie”.*⁴⁴

Zdjęcie tablicy nagrobnej Ludwiki z Czarnków Dzwonkowskiej
na cmentarzu przyklasztornym w Siennicy.

⁴² „Polski Słownik Biograficzny”, t. 6, s. 189

⁴³ Akt zgonu – 1852/11/Z/Siennica

⁴⁴ Fragment nekrologu, „Kurier Warszawski”, nr 43, 15 lutego 1852r., s. 2

JAN FILIP CAROS(S)I⁴⁵

Urodził się w Rzymie 18 maja 1744 roku. Wychowywał się i kształcił w Saksonii (Drezno), gdzie trafił z matką około 1746 roku. Studiował w Lipsku.

Do Polski przybył po 1772 roku na zaproszenie króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. W 1776 roku został kapitanem w wojsku litewskim. Został mianowany na stanowisko szefa gabinetu geologicznego, podróżował po kraju i prowadził badania geologiczne w poszukiwaniu złóż soli kamiennej, węgla, miedzi i rudy żelaza.

W latach 1781 i 1784 opublikował „Reisen durch verschiedene polnische Provinzen mineralogischen und anderen Inhalts”. W roku 1787 otrzymał indygenat w Księstwie Siewierskim z rąk prymasa Michała Jerzego Poniatowskiego.

Związany był z lożami masonskimi „Przesąd Zwyciężony” w Krakowie (był mistrzem katedry) oraz „Gotting von Eleusis” w Warszawie.⁴⁶

W 1792 ożenił się z Ludwiką Aleksandrą Gruszczyńską, córką Jana Bogusława, majora wojsk koronnych i Aleksandry z Russockich. Po 1792 roku zamieszkuje w majątku Sosnowe w parafii Oleksin. Tam rodzą się: Julia Marya Aleksandra Aniela (ur. 23 października 1794r., od 1823 roku żona Jana Nepomucena Gniewosza), Ludomiła Elżbieta (ur. 27 maja 1796r., zmarła w dzieciństwie), Bogusław Józef Sykstus (ur. 27 marca 1797 roku) oraz Jan Filip (ur. w 1799 roku, pracownik urzędu municypalnego w Warszawie, od 1821 roku mąż Eleonory Barbary Ciechomskiej, 2. voto Greffen, zm. 16 listopada 1840 roku w Warszawie). W zbiorach Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach znajduje się jego portret. Jan Filip Caros(s)i zmarł 3 lutego 1799 roku w Woli Wodyńskiej, a pochowany został w Wodyniach.

Na jego pomniku nagrobnym widniał niegdyś napis:

„...Stań przechodniu, niezwykle prochy depczesz...”

D. O. M.

Siste viator non vulgares cineres calcas

H. S. E.

Vir solers et ingeniosus multarum

operum

et inventionum auctor

Joannes Philippus a Carosio

villae Sosnove acquisitor

virtutum omnium excultor:

In erudicione et scietis praecipue

in mineralogia peritus

natus Romae 18 Maii 1744

obit. 2 Februari 1799⁴⁷

45 Kamecka M., Zarys biografii Jana Filipa Carossiego (1744-1799) w świetle dokumentów rodzinnych, „Studia podlaskie”, t. XXIII, ss. 51-74, Białystok, 2015

46 Hass, L., Wolnomularstwo w Europie Środkowo – Wschodniej w XVIII i XIX wieku, 1982, s. 175

47 Jerzy Róźiewicz, Zbigniew Wójcik, O Janie Filipie Carosim, na marginesie artykułu Ignacego Z. Siemiona, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki, rok XX — 2, 1975, s. 221-241

LUD(O)WIKA ALEKSANDRA GRUSZCZYŃSKA

Urodzona około 1771 roku jako córka Jana Bogusława, majora wojsk koronnych i Aleksandry z Russockich. Od 1792 roku żona Jana Filipa Carossi. Po jego śmierci w 1807r. wyszła za mąż za Stanisława Buyno, właściciela Bojmia i Dobrej z przyległościami. Tuż przed śmiercią przeszła z religii ewangelickiej (reformowanej) na katolicką. Ludwika Aleksandra z Gruszczyńskich, 1. voto Carossi, 2. voto Buynowa umiera 15 października 1828 roku w dobrach Sosnowe, których była dożywotnią posiadaczką⁴⁸.

ANTONI WIERUSZ KOWALSKI

Urodzony około 1748 roku w rodzinie założycieli miasta Wieruszowa⁴⁹. W młodości zajmował się służbą wojskową (w stopniu kapitana) w wojsku koronnym. Około 1800 roku został dzierżawcą majątku Gójszcz, koło Kałuszyna. Tutaj, z małżeństwa z Ewą z Hińczów, urodziły się jego trzy córki: Antonina (żona Leona Szeligi Szelińskiego, właściciela Jędrzejowa, par. Jakubów) i Franciszka (Bakałowiczowa) oraz Julia Teresa (1. voto Serkowska, 2. voto Carossi). W 1828 roku przyjmuje propozycję córki Julii Teresy i wraz z żoną przenosi się do majątku Lasomin, par. Siennica. Zgodnie z zapisem w umowie zostaje pełnoprawnym, dożywotnim zarządcą tych dóbr. Z jego osobą należy wiązać fundację i budowę kapliczki słupowej w sąsiedztwie lasomińskiego dworu w 1832 roku. Angażuje się również w życie siennickiej parafii. Antoni Wierusz Kowalski umiera 16 lipca 1838 roku w Jędrzejowie, w wieku 90 lat⁵⁰ w rok po śmierci żony. Pochowany został na cmentarzu przy kościele farnym w Siennicy.

Dnia 16, Lipca r.b. w dobrach Jędrzeiowie, dożywszy wieku lat 90, zszedł z tego świata Antoni Wierusz Kowalski. Obywatel ten szanowny pochodził ze szczepu starożytnego Wieruszów Kowalskich założycieli miasta Wieruszowa i Praszki w powiecie Wieluńskim leżących. Młodość swą poświęcił wojskowości, a gdy starzane siły kazały mu opuścić ten zawód, reszta dni swoich przepędził w zaciszu domowym na łonie kochającej go familji. Wierny swym Monarchom, sprawiedliwy, w obchodzeniu się z podwładnymi ludzki, miał zawsze przed oczyma ślady cnót znakomitych swych przodków. Osieroczone dzieci i wnuki, opuszczeni przyjaciele i domownicy wśród szczerego żalu po tak dotkliwej stracie oddawszy mu ostatnią przysługę, złożyli zwłoki jego na smętarzu parafjalnym Siennicy. A. S.

48 Akt zgonu – 1828/30/Z/Oleksin

49 Nekrolog w „Kurierze Warszawskim”, nr 206, 5 sierpnia 1838r., s. 2

50 Akt zgonu – 1838/28/Z/Jakubów

EWA HIŃCZ

Urodziła się w Szymanowie, jako córka Krzysztofa i Katarzyny z Piekarskich, małżonków Hińczów. Z mężem Antonim Wierusz Kowalskim miała trzy córki: Antoninę (żonę Leona Szeligi Szeliskiego, właściciela Jędrzejowa, par. Jakubów), Franciszkę (Bakałowiczową) oraz Julię Teresę (1. voto Serkowską, 2. voto Carossi).

Ewa z Hińczów Kowalska zmarła w Lasominie 13 sierpnia 1837 roku. Pochowana została na cmentarzu przy kościele farnym w Siennicy.

PRAPRADZIADKOWIE

FLORYAN DŁUŻEWSKI, herbu Pobóg

Urodzony w Uhrusku w 1739 roku, jako jeden z czterech synów Stanisława, chorążego chełmskiego i Teodory Cieszkowskiej, kasztelanki liwskiej. Jego bracia to: Kajetan, Ludwik i Krzysztof. W 1764 roku jest regentem grodzkim chełmskim. Od 1766 roku zwał się starostą stanińskim (od wsi Stajne w ziemi chełmskiej). Ożenił się z Małgorzatą Malińską. W 1769 roku urodził się ich syn Romuald Kazimierz. Drugi syn Jan Nepomucen dziedziczył w Niwiskach, zmarł zaś w Dłużewie w 1818 roku. Pozostałe dzieci to Wojciech oraz córka Joanna (zamężna Jaczewska, zmarła w 1874 roku). W 1785 roku odkupił dobra Dłużew od brata Ludwika⁵¹, który zmarł bezpotomnie w Dłużewie 2 lutego 1813 roku, w wieku 72 lat.

Zmarł w Dłużewie 31 lipca 1811 roku w wieku 73 lat.⁵² Pochowany w Siennicy, być może w kryptach rodzinnych kościoła poklasztornego.

MAŁGORZATA MALIŃSKA

Była córką Stanisława i Barbary z Tarnowskich, cześnikostwa wołyńskich, właścicieli majątku na Wołyniu. Wraz z mężem Floryanem mieszkała we wsi Stajne, a później w Dłużewie. Była matką trzech synów: Romualda Kazimierza, Jana Nepomucena i Wojciecha oraz córki Joanny.

Małgorzata z Malińskich Dłużewska zmarła 21 lutego 1817 roku w Niwiskach, w wieku 72 lat,⁵³ a została pochowana obok męża, być może w kryptach rodzinnych kościoła poklasztornego w Siennicy.

---

⁵¹ Akt zgonu – 1813/10/Z/Kolbiel

⁵² Akt zgonu - 1811/159/Z/Kolbiel

⁵³ Akt zgonu – 1817/11/Z/Niwiski

MICHAŁ JAN SUCHODOLSKI

Właściciel majątku Falatycze Ruskie w parafii Górki k/ Łosic, który zakupił w 1741r. od Antoniego i Elżbiety Markowskich.

Z żoną Anną z Urbańskich miał czworo dzieci: Józefa, Antoniego, Katarzynę (żonę Bonawentury Ratyńskiego) i Antonillę (żonę Romualda Kazimierza Dłużewskiego). Zmarł w 1810 roku.

ANNA URBAŃSKA

Żona Michała Jana Suchodolskiego. Zmarła w 1809 roku.

BENEDYKT JAN DZWONKOWSKI, herbu Przeginia

Urodził się jako syn Felicjana, miał dwóch braci - Antoniego i Józefa. Był dziedzicem wsi Laskowca i Przytuł w powiecie ostrołęckim. Ze związku z Marianną Skrodzką miał trzech synów: Stanisława (mąż Ludwiki Marceli Czarnek), Wincentego (powtórnie - mąż Wiktorii Łucji Czarnek) i Franciszka, którzy legitymowali się ze szlachectwa w Królestwie w latach 1837-1842⁵⁴.

MARIANNA SKRODZKA

Żona Benedykta Jana Dzwonkowskiego. Zmarła przed 1821 rokiem w parafii Rzekuń.⁵⁵

MATEUSZ CZARNEK, herbu Półkozic

Urodził się około 1750 roku. Był synem Walentego, chorążego braclawskiego i Teresy Wodzikiej. Miał brata Kaspra, kapitana gwardii pieszej koronnej (w 1781 roku). Odebrał staranne wykształcenie w kierunku języków obcych i prawa. Jego protektorem był wuj Jacek Ogrodzki, sekretarz wielki koronny. W 1775 roku został mianowany sekretarzem gabinetu królewskiego. Pełnił w tym czasie także funkcję pisarza w Departamencie Interesów Cudzoziemskich Rady Nieustającej. W 1787 roku został szambelanem króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. W 1788 roku został komisarzem w ziemi łomżyńskiej, gdzie otrzymał dożywotnią królewszczyznę w Piątnicy.⁵⁶ 21 września 1782 roku ożenił się z Marią Tłubicką, z którą miał syna Aleksandra (officera Legii Nadwiślańskiej, uczestnika oblężenia Saragossy, w 1818 roku kapitana w Wojsku Polskim, który w 1838 roku dowiódł pochodzenia szlacheckiego w Króle-

---

⁵⁴ Polski Słownik Biograficzny, t.6, s.186

⁵⁵ Akt ślubu Wincentego Dzwonkowskiego – 1821/13/M/Warszawa Wola, par. św. Stanisława

⁵⁶ Polski Słownik Biograficzny, t. 4, s. 204-205

stwie)⁵⁷ i trzy córki. Najstarsza Ludwika wyszła za mąż za Stanisława Dzwonkowskiego, młodsza zaś Wiktoria Łucja, od 9 czerwca 1821 roku żona Wincentego Dzwonkowskiego oraz Izabella (w 1818r. panna). W 1792 roku otrzymał order św. Stanisława. Po abdykacji króla mieszkał w Chaśnie pod Łowiczem. Miał kilkanaście wsi oraz trzy domy w Warszawie. Po śmierci teścia odziedziczył dodatkowo znaczny majątek. Był pierwszym tłumaczem dzieł Monteskiusza (tysiąc kilkaset stron, w trzech tomach). Mateusz Czarnek zmarł 11 sierpnia 1818 roku w domu przy ulicy Świętojerskiej w Warszawie mając 68 lat.⁵⁸

MARYANNA TŁUBICKA

Córka Pawła (zm. w 1784 roku), pułkownika artylerii koronnej, komendanta miasta Warszawy. Od 21 września 1782 roku była żoną Mateusza Czarnka. Maryanna z Tłubickich Czarnek zmarła w 1792 roku w Piątnicy, par. Łomża.⁵⁹

PIUS CAROSI

Urodził się w Rzymie, był synem Sebastiana Carosi. Jego rodzina związana była z Państwem Kościelnym. 26 lutego 1742 roku wziął ślub z Marią Julią Massucci. Kilka lat później zmarł.⁶⁰

MARIA JULIA MASSUCCI

Urodzona około 1719 roku jako córka Aloisio Massucciego. Po śmierci męża opuściła wraz z synem Janem Filipem Włochy i została ochmistrzynią dam dworskich drezdeńskiego dworu książąt saskich. Zmarła 16 stycznia 1807 roku w Sosnowem, a pochowana została obok syna Jana Filipa na cmentarzu w Wodyniach.⁶¹

JAN BOGUSŁAW GRUSZCZYŃSKI

Urodził się około 1740 roku. Był majorem wojsk koronnych. Z Aleksandrą Russocką miał córkę Ludwikę Aleksandrę (1. voto Carosi, 2. v. Buyno). Zmarł w 1801 roku.

ALEKSANDRA RUSSOCKA

Primo voto Broniewska, żona Jana Bogusława Gruszczyńskiego, matka Ludwika Aleksandry, 1. voto Carossi, 2. voto Buynowej.

---

⁵⁷ Boniecki A., Herbarz polski, 1900, t. III, s. 292

⁵⁸ Akt zgonu 1818/198/Z/ Warszawa, Cyrkul III

⁵⁹ Boniecki A., Herbarz polski, 1900, t. III, s. 292

⁶⁰ Kamecka M., Zarys biografii Jana Filipa Carossiego (1744-1799) w świetle dokumentów rodzinnych, „Studia podlaskie”, t. XXIII, s. 51-74, Białystok 2015

⁶¹ Tamże

Grób rodzinny Carossich na cmentarzu parafialnym w Siemnicy (fot. autora)⁶²

62 Nie jest to ani grób braci Carossich (Antoni był synem Bogusława, a Jan Lucjan pochowany został w 1906 roku na Cmentarzu Powązkowskim), ani włoskich uczestników Powstania Styczniowego (Włochem z pochodzenia był Jan Filip, ojciec Bogusława).

ŹRÓDŁA

- Hass, L., Wolnomularstwo w Europie Środkowo – Wschodniej w XVIII i XIX wieku, 1982
 Nowaczyk, M., Poszukiwanie przodków: genealogia dla każdego, wyd. 2, 2015
 Prinke, R., T., Poradnik genealoga amatora, Warszawa, 1992
 Boniecki A., Herbarz polski, t. II, , s. 312, (CAROSI)
 Boniecki A., Herbarz polski, t. III, 1900, s. 292, (CZARNEK, h. Półkoźic)
 Boniecki A., Herbarz polski, t. IV, 19 , s. 295-297 (DŁUŻEWSCY, h. Pobóg)
 Boniecki A., Herbarz polski, t. V, 19 , s. 220, (DZWONKOWSCY, h. Przeginia)
 „Polski Słownik Biograficzny”, t. 3, s. 206-207, (Jan Filip Carosi)
 „Polski Słownik Biograficzny”, t. 4, s. 204-205, (Mateusz Czarnek)
 „Polski Słownik Biograficzny”, t. 5, s. 198-199, (Jan Nepomucen Dłużewski)
 „Polski Słownik Biograficzny”, t. 6, s. 186, (Adam Dzwonkowski)
 „Polski Słownik Biograficzny”, t. 6, s. 188-189 (Stanisław Dzwonkowski)
 „Polski Słownik Biograficzny”, t. 6, s. 189- 192 (Władysław Dzwonkowski)
 Kamecka M., Zarys biografii Jana Filipa Carossiego (1744-1799) w świetle dokumentów rodzinnych, „Studia podlaskie”, t. XXIII, Białystok 2015, s. 51-74
 Jerzy Różewicz, Zbigniew Wójcik, O Janie Filipie Carosim, na marginesie artykułu Ignacego Z. Siemiona, „Kwartalnik Historii Nauki Techniki”, rok XX — 2, 1975, s. 221-241
 Sitkiewicz, D., Stanisław Dłużewski, (1865-1936) - właściciel Dłużewa, „Rocznik Mińskomazowiecki”, t.21, 2013, s. 195-198

AKTA METRYKALNE:

- Akt urodzenia, 1820/18/U/par. św. Stanisława, Warszawa-Wola
 Akt urodzenia, 1865/155/U/Kołbiel
 Akt małżeństwa, 1810/117/M, parafia św. Stanisława, Warszawa-Wola
 Akt małżeństwa, 1816/66/M/ Warszawa, Cyrkuł IV
 Akt małżeństwa, 1821/13/M/Warszawa-Wola, par. św. Stanisława
 Akt małżeństwa, 1826/19/M/Kałuszyn
 Akt małżeństwa, 1827/1/M/Siennica
 Akt małżeństwa, 1834/9/M/Siennica
 Akt małżeństwa, 1834/14/M/Siennica
 Akt małżeństwa, 1839/14/M/Siennica
 Akt małżeństwa, 1849/11/M/Siennica
 Akt małżeństwa, 1864/108/M/Warszawa, par. św. Jana
 Akt zgonu, 1811/159/Z/Kołbiel
 Akt zgonu, 1813/10/Z/Kołbiel
 Akt zgonu, 1817/11/Z/Niwiski
 Akt zgonu, 1818/198/Z/ Warszawa, Cyrkuł III
 Akt zgonu, 1828/54 /Z/Kołbiel
 Akt zgonu, 1828/30/Z/Oleksin
 Akt zgonu, 1838/28/Z/Jakubów

Akt zgonu, 1852/11/Z/Siennica

Akt zgonu, 1853/112/Z/Kołbiel

Akt zgonu, 1856/2224/Z/Warszawa, par. św. Krzyża

Akt zgonu, 1874/68/Z/Pniewnik

NEKROLOGI ZAMIESZCZANE W CZASOPISMACH:

„Kurier Warszawski”, nr 22, 23 stycznia 1838r., s. 1

„Kurier Warszawski”, nr 206, 5 sierpnia 1838r., s. 2

„Kurier Warszawski”, nr 322, 1 grudnia 1844r., s. 3

„Kurier Warszawski”, nr 43, 15 lutego 1852r., s. 2

„Kurier Warszawski”, nr 299, 13 listopada 1853r., s. 2

„Kurier Warszawski”, nr 284, 16(28) października 1854 roku, s.1

„Kurier Warszawski”, nr 274, 18 października 1856r., s. 4

„Gazeta Warszawska”, nr 241, 31 października 1877, s. 4

„Kurier Warszawski”, nr 103, 14 kwietnia 1935r., s.21

INNE:

„Kurier Warszawski”, nr 250, 19 września 1829 roku, s. 1-2

AKTA HIPOTECZNE:

Księga hipoteczna Dóbr Lasomin, Archiwum Państwowe w Warszawie Oddział w Otwocku

Księga hipoteczna Dóbr Lasomin, Archiwum Państwowe w Siedlcach

Księga hipoteczna Dóbr Nowodwór, Archiwum Państwowe w Warszawie Oddział w Otwocku

Księga hipoteczna Dóbr Siennica, Archiwum Państwowe w Warszawie Oddział w Otwocku

STRONY INTERNETOWE:

www.geneteka.genealodzy.pl

www.szukajwarchiwach.pl

www.ebuw.uw.edu.pl

www.sejm-wielki.pl